

Theologische Conferentie

17- 18 maart 2026
Bezinningscentrum Emmaus
te Helvoirt (NL)

Schouder aan schouder, Joden en Christenen in gesprek over het Jood-zijn van Jezus

Een messias uit Betlehem, genaamd Menachem

Willem Smelik en Lieve Teugels

Klaagliederen Rabba 1:51 (op Klg 1:16; eigen vertaling LT)

(1) *Een trooster (menachem) is ver van mij* (Klg 1:16). Wat is de naam van de koning messias?

R. Abba bar Kahana zei: ‘Zijn naam is ‘de Heer/Eeuwige’: De dag zal komen – spreekt de Eeuwige – dat ik aan Davids stam een rechtmatige telg laat ontspruiten, die als koning een wijs beleid zal voeren en die in het land recht en gerechtigheid zal handhaven. Dan wordt Juda verlost en zal Israël in vrede leven. Zijn naam zal zijn “De Eeuwige is onze gerechtigheid” (Jer 23:5-6) [...]

R. Joshua zegt: Zijn naam is ‘Telg’: Let op, een man met de naam Telg, die aan de stam zal uitbotten, herbouwt de tempel van de HEER. (Zech 6:12)

R. Judan in de naam van R. Aibu: Zijn naam is Menachem (‘trooster’): Een trooster (menachem) is ver van mij (Klg 1:16). [...]

(2) Het volgende verhaal ondersteunt het argument van R. Judan in de naam van R. Aibu. Er was eens (*uvda*) een man die aan het ploegen was en een van zijn ossen loeide. Een Arabier kwam naar hem toe en zei: Wat ben je? Hij zei tot hem: Ik ben een Jood. Hij zei tot hem: Maak je os los en maak je ploeg los. Hij zei: Waarom? Hij zei: Omdat de tempel van de Joden verwoest is. Hij zei tot hem: Hoe weet je dat? Hij zei tot hem: Ik weet het vanwege het geloei van je os. Terwijl hij met hem bezig was, loeide de os opnieuw. Hij zei tot hem: Maak je os weer vast en maak je ploeg weer vast, want de verlosser van de Joden is geboren. Hij vroeg hem: En wat is zijn naam? Hij zei hem: Menachem is zijn naam. En wat is de naam van zijn vader? Hij zei: Hizkia. Hij vroeg hem: En waar wonen ze? Hij zei: In Birat Arba in Betlehem in Judah. Die man verkocht zijn os, hij verkocht zijn ploeg, en hij kocht babykleding. Hij ging van de ene naar de andere stad, van de ene naar de andere provincie, tot hij daar aankwam. Alle dorpsbewoners kwamen van hem kopen, maar die ene vrouw, de moeder van die zuigeling kwam niet. Hij vroeg: Waarom koop je geen kleren voor je kind? Ze zei: Omdat mijn kind een moeilijk lot wacht. Hij vroeg haar: Waarom? Ze zei tot hem: Omdat bij zijn komst de Tempel verwoest is! Hij zei tot haar: Wij vertrouwen in de Meester van de Wereld dat bij zijn komen de Tempel verwoest is, en bij zijn komen de Tempel herbouwd wordt. Hij zei tot haar: Neem nu voor jezelf wat van deze babykleren, en na enige tijd kom ik weer om de betaling op te halen. En ze nam en hij ging weg. Na enige tijd zei deze man: Ik ga kijken hoe het met dat kind vergaat. Hij kwam bij de vrouw en vroeg: Hoe gaat het met je kind? Ze zei tot hem: Had ik je niet verteld dat hem een moeilijk lot wacht? Want sinds die tijd zijn sterke winden gekomen en heeft een wervelwind hem meegenomen. Hij zei tot haar: Heb ik je niet gezegd dat, zoals bij zijn komst de Tempel is verwoest, bij zijn wederkomst hij weer zal herbouwd worden?

(3) R. Abun zei: Waarom zou ik het van een Arabier moeten leren? Is er geen expliciet schriftvers dat zegt: *Met een bijl kapt hij de struiken weg. Heel de Libanon wordt door de Machtige gevelld* (Jes 10:34), en meteen daarna staat er: *Maar uit de stronk van Isai schiet een telg op, een scheut van zijn wortels komt tot bloei.* (Jes 11:1)